

Sygn. akt I C 3132/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w I Wydziale Cywilnym

w składzie: SSR Adam Mitkiewicz

protokolant: apl. radc. Iwona Szendel

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2014 roku w Warszawie

sprawy z powództwa E. L.

przeciwko Skarbowi Państwa Ministrowi Finansów

o zapłatę

I. Oddala powództwo

II. Zasądza od powódki E. L. na rzecz Skarbu Państwa Ministra Finansów kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt I C 3132/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 kwietnia 2013 roku powódka E. L. wniosła przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa – Szefowi Kancelarii Sejmu o zasądzenie kwoty 606 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 stycznia 2006 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu powódka wyjaśniła, iż w dniu 19 listopada 2004 roku nabyła na terytorium królestwa Holandii samochód osobowy m-ki F. (...) nr VIN (...). Jednym z warunków zarejestrowania pojazdu było opłacenie podatku akcyzowego. W dniu 29 listopada 2004 roku powódka złożyła deklarację uproszczoną dotyczącą nabycia tego samochodu we Wspólnocie i uiściła na rachunek bankowy Urzędu Celnego w P. podatek akcyzowy w wysokości 606 zł. Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2007 roku w sprawie C-313/05 Europejski Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że uregulowania ustawy o podatku akcyzowym z 2004 roku oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 roku w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego, w zakresie nakładającym podatek akcyzowy na samochody sprowadzone z innych państw UE są niezgodne z prawem wspólnotowym wtórnym, tj. art. 90 TWE i ma charakter dyskryminujący. Następnie pismem z dnia 22 stycznia 2006 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty uiszczonej kwoty podatku akcyzowego w związku z niezgodnością ustawy o podatku akcyzowym z prawem europejskim / k. 2-4/.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Finansów wniósł o odrzucenie powództwa albowiem sprawa poddana pod rozstrzygnięcie sądu powszechnego nie ma charakteru sprawy cywilnej i droga sądowa jest niedopuszczalna. W przypadku nie uwzględnienia powyższego wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pełnomocnik pozwanego podkreślił, iż nie było zamiarem Trybunału wyrażonym w wyroku z dnia 19 stycznia 2007 roku kwestionowanie obowiązku podatkowego, ale jedynie zakwestionowanie zasady, która sprowadzała się do tego, że podatek nałożony na samochód przywieziony zza granicy był obliczony w różny sposób do tego podatku, który został nałożony na podobny produkt krajowy i zgodnie z innymi zasadami, co mogło doprowadzić do zawyżenia podatku. W związku z powyższym domaganie się przez powódkę zwrotu całej kwoty zapłaconej akcyzy jest bezpodstawne. Ponadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia / k. 31-33/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 listopada 2004 roku E. L. nabyła na terytorium królestwa Holandii samochód osobowy m-ki F. (...) nr VIN (...) k. 5-6 – faktura wraz z uwierzytelnionym tłumaczeniem z języka niderlandzkiego/. Jednym z warunków zarejestrowania pojazdu było opłacenie podatku akcyzowego. W dniu 29 listopada 2004 roku E. L. złożyła deklarację uproszczoną wg wzoru (...) dotyczącą nabycia tego samochodu we Wspólnocie i uiściła na rachunek bankowy Urzędu Celnego w P. podatek akcyzowy w wysokości 606 zł. / k. 10 – dokument potwierdzający zapłatę akcyzy na terytorium kraju od samochodu osobowego w nabyciu wewnątrzspółnotowym, k. 11 - przelew/.

W dniu 8 grudnia 2004 roku E. L. złożyła wniosek o zarejestrowanie pojazdu / k. 11/. Prezydent miasta stołecznego P. wydał tablice rejestracyjne nr PO (...) oraz dowód rejestracyjny nr (...) k. 12-12v./.

W dniu 1 maja 2004 roku weszły w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2004 roku o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2004 r., Nr 29, poz. 257) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 roku w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego (Dz.U. z 2004 r., Nr 87, poz. 825) zawierające regulacje w zakresie obciążenia nabycia wewnątrzspółnotowego pojazdów, które były niezgodne z prawem UE.

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2007 roku w sprawie C-313/05 Europejski Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że podatek akcyzowy, taki jak ustanowiony w Polsce ustawą z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym, który nie jest nakładany na pojazdy osobowe w związku z przekroczeniem przez nie granicy, nie stanowi cła przywozowego ani opłaty o skutku równoważnym w rozumieniu art. 25 WE. Artykuł 90 akapit pierwszy WE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on podatkowi akcyzowemu w zakresie, w jakim kwota podatku nakładana na pojazdy używane starsze niż dwa lata, nabyte w państwie członkowskim innym niż to, które wprowadziło taki podatek, przewyższa rezydualną kwotę tego podatku zawartą w wartości rynkowej podobnych pojazdów, które zostały zarejestrowane wcześniej w państwie członkowskim, które nałożyło podatek. Do sądu krajowego należy zbadanie, czy uregulowanie sporne w postępowaniu przed sądem krajowym, a w szczególności stosowanie § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego, ma takie skutki.

Pismem z dnia 22 stycznia 2006 roku E. L. wezwała Skarb Państwa do zapłaty uiszczony kwoty podatku akcyzowego w związku z niezgodnością ustawy o podatku akcyzowym z prawem europejskim / k. 14/. Pozwany zapoznał się z treścią tego oświadczenia w dniu 28 stycznia 2006 roku.

Postanowieniem z dnia 3 lutego 2006 roku Naczelnik Urzędu Celnego w P. zawiadomił E. L., że jej wniosek z dnia 22 stycznia 2006 roku o zwrot podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzspółnotowego samochodu osobowego zostanie załatwiony do dnia 31 marca 2006 roku (w związku z dużą ilością spraw do rozpatrzenia) / k. 15/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wszechstronnej analizy akt sprawy, na które złożyły się dokumenty wskazane i opisane w treści, niekwestionowane przez żadną ze stron i co do autentyczności których Sąd nie miał żadnych wątpliwości.

Zebrane dowody stanowiły wystarczającą podstawę do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W toku postępowania powódka twierdziła, iż wyrokiem z dnia 18 stycznia 2007 roku w sprawie C-313/05 Europejski Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, iż uregulowania ustawy o podatku akcyzowym z 2004 roku oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 roku w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego, w zakresie nakładającym podatek akcyzowy na samochody sprowadzone z innych państw UE są niezgodne z prawem wspólnotowym wtórnym, tj. art. 90 TWE i mają charakter dyskryminujący.

Zgodnie z art. 90 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejskiego / Dz.U.2004.90.864/2/ (obecnie Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej) żadne Państwo Członkowskie nie nakłada bezpośrednio lub pośrednio na produkty innych Państw Członkowskich podatków wewnętrznych jakiegokolwiek rodzaju wyższych od tych, które nakłada bezpośrednio lub pośrednio na podobne produkty krajowe. Ponadto żadne Państwo Członkowskie nie nakłada na produkty innych Państw Członkowskich podatków wewnętrznych, które pośrednio chronią inne produkty.

Aby podatek wewnętrzny, nałożony tylko jednokrotnie na każdy pojazd w związku z jego pierwszą rejestracją w państwie członkowskim był zgodny z art. 90 akapit pierwszy WE, musi być w odniesieniu do pojazdów używanych obliczony w taki sposób, aby uniknąć jakiegokolwiek dyskryminacji pojazdów używanych przywożonych z innych państw członkowskich. Podatek taki nie może zatem obciążać przywożonych pojazdów używanych w stopniu przewyższającym obciążenie rezydualnym podatkiem zawartym w cenie porównywalnego pojazdu zarejestrowanego wcześniej po raz pierwszy w tym samym państwie członkowskim [...].

Systemu podatkowego nie można postrzegać jako dyskryminującego jedynie z tego względu, że tylko przywożone wyroby, w szczególności te pochodzące z innych państw członkowskich, zaliczają się do kategorii najbardziej obciążonej podatkiem, pod warunkiem że różnica między stawką opodatkowania nie skutkuje uprzywilejowaniem sprzedaży pojazdów krajowej produkcji w stosunku do sprzedaży pojazdów przywożonych z innych państw członkowskich (na przykład wyrok z dnia 30 listopada 1995 r. w sprawie C-113/94 C. przeciwko D. général des impôts, R.. str. I- (...), pkt 17 i nast., jak również cytowane tam orzecznictwo) [...].

Przepis art. 80 polskiej ustawy o podatku akcyzowym z dnia 23 stycznia 2004 roku nakładał podatek akcyzowy na samochody osobowe niezarejestrowane na terytorium kraju zgodnie z przepisami o ruchu drogowym. Podmioty dokonujące każdej sprzedaży samochodu osobowego przed pierwszą jego rejestracją w Polsce, wraz z importerami i podmiotami dokonującymi 'nabycia wewnątrzspółnotowego' takiego samochodu, zobowiązane są do zapłaty podatku. Pojęcie 'nabycia wewnątrzspółnotowego' odnosi się do nabycia samochodu w innym państwie członkowskim i jego wprowadzenia na terytorium Polski [...]

Zgodnie z art. 81 tej samej ustawy podmioty dokonujące nabycia wewnątrzspółnotowego były obowiązane złożyć deklarację uproszczoną do właściwego naczelnika urzędu celnego w terminie 5 dni, licząc od dnia nabycia, lecz nie później niż z chwilą rejestracji pojazdu w Polsce.

Zgodnie z art. 75 ustawy o podatku akcyzowym, z zastrzeżeniem przepisów szczególnych, stawka akcyzy wynosiła 65% podstawy opodatkowania, którą zasadniczo, zgodnie z art. 10, była zapłacona cena lub kwota, jaką nabywca był obowiązany zapłacić. Jednakże stawka ta mogła zostać zmieniona rozporządzeniem wydanym przez ministra.

Rozporządzenie takie zostało wydane w 2004 r. Zgodnie z § 7 tego rozporządzenia, w związku z załącznikiem 1 i 2 do niego stawka akcyzy od samochodów osobowych wynosiła 13,6% podstawy opodatkowania w przypadku silnika o pojemności powyżej 2000 cm³, oraz 3,1% podstawy opodatkowania w pozostałych przypadkach.

W przypadku sprzedaży samochodów osobowych, nabycia wewnątrzspółnotowego lub ich importu, dokonywanych po upływie dwóch lat kalendarzowych od roku ich produkcji (za który uważało się za pierwszy rok kalendarzowy), stawka ta była podwyższana przy zastosowaniu wzoru $(12 \times (W - 2))\%$, gdzie W był wiekiem samochodu osobowego wyrażonym w latach kalendarzowych liczonych począwszy od roku produkcji do roku wystąpienia zdarzenia podatkowego włącznie. Jednak maksymalna stawka nie mogła przekroczyć stawki 65% przewidzianej w art. 75 ustawy o podatku akcyzowym.

W tej kwestii należy mieć na względzie, że wartość rynkowa pojazdów samochodowych zmniejsza się z upływem czasu. Orzecznictwo Trybunału opiera się konsekwentnie na stwierdzeniu, że jeśli podatek od pojazdu nowego równy jest pewnemu ułmkowi jego ceny, to rezydualny podatek zawarty w cenie późniejszej odsprzedaży uwzględniającej deprecjację wartości pojazdu jest równy temu samemu ułmkowi. Podatek taki staje się częścią składową wartości pojazdu. Stanowi on nadal, po deprecjacji, ten sam ułamek wartości pojazdu.

Trybunał stwierdził, że ta deprecjacja może być uwzględniona nie tylko poprzez oszacowanie lub wycenę każdego pojazdu, lecz również na przykład za pomocą ustalonych skal, opierających się o takie kryteria jak wiek, przebieg, stan ogólny, rodzaj napędu, marka lub model. Ustalone w ten sposób skale mogłyby się odwoływać do zestawienia lub listy zawierającej średnie aktualne ceny używanych pojazdów na rynku krajowym

Podatek akcyzowy jest niezgodny z art. 90 akapit pierwszy WE, w zakresie w jakim stawka, według której jest on nakładany na używane samochody z innych państw członkowskich, przewyższa ułamek odpowiadający rezydualnemu podatkowi zawartemu w wartości porównywalnego samochodu używanego, na który podatek został nałożony w Polsce, kiedy był on nowy (na przykład wyrok z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie C-62/00 M. & S., R.. str. I- (...), pkt 30 i cytowane tam orzecznictwo) / uwagi z opinii Rzecznika Generalnego E. S. przedstawionej w dniu 21 września 2006 r./.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, iż po pierwsze powódka nie wykazała dochodzonego roszczenia co do wysokości. Artykuł 90 akapit pierwszy WE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on podatkowi akcyzowemu nakładanemu na pojazdy osobowe w związku z ich pierwszą rejestracją na terytorium państwa członkowskiego, jeśli kwota podatku nakładanego na niektóre pojazdy używane, nabywane w innym państwie członkowskim przewyższa rezydualną kwotę tego podatku zawartą w wartości rynkowej podobnych pojazdów, które zostały zarejestrowane wcześniej w państwie członkowskim, które nałożyło podatek, czego zbadanie należy do sądu krajowego. Zgodnie z dobrze ugruntowanym orzecznictwem art. 90 akapit pierwszy WE zostaje naruszony, gdy podatek nakładany na produkty przywożone zza granicy i podatek nakładany na podobne produkty krajowe są obliczane w różny sposób i zgodnie z innymi zasadami, co prowadzi - choćby tylko w niektórych przypadkach - do wyższego opodatkowania towaru przywiezionego zza granicy. Zatem zgodnie z tym postanowieniem podatek akcyzowy nie powinien obciążać produktów pochodzących z innych państw członkowskich bardziej niż obciąża on podobne produkty krajowe. Podatek akcyzowy sporny w postępowaniu przed sądem krajowym jest nakładany tylko jeden raz na wszystkie pojazdy, które są przeznaczone do zarejestrowania w Polsce, zarówno nowe, jak i używane, niezależnie od tego, czy zostały wyprodukowane na terytorium kraju, czy przywiezione z innych państw członkowskich. Z orzecznictwa Trybunału wynika w istocie, że dane opodatkowanie można uznać za zgodne z art. 90 WE tylko wtedy, gdy zostanie wykazane, że jest ono tak skonstruowane, iż wyklucza w każdym przypadku opodatkowanie przywożonych produktów w wyższym stopniu niż produktów krajowych, oraz że w związku z tym nie wywołuje ono w żadnym razie dyskryminujących skutków (ww. wyrok w sprawie H. P., pkt 34, oraz wyrok z dnia 23 października 1997 r. w sprawie C-375/95 Komisja przeciwko Grecji, R.. str. I- (...), pkt 29).

W ocenie Sądu powódka zakupując i sprowadzając używany samochód z zagranicy winna była uiścić określoną kwotę podatku akcyzowego, która nie powinna przekraczać podatku zawartego w wartości porównywalnego samochodu używanego, na który podatek zostałby nałożony w kraju, kiedy był on nowy. Toteż powódka wytaczając niniejsze powództwo powinna była wykazać różnicę pomiędzy wysokością akcyzy, którą uiściła a tą, która powinna byłaby uiścić w kontekście wyroku ETS. Dochodzenie zaś przez powódkę zwrotu całości uiszczony akcyzy – w ocenie Sądu orzekającego – było nieuzasadnione.

Powódka jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia wskazała przepis art. 417¹ § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie aktu normatywnego, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu niezgodności tego aktu z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą.

Niewątpliwie naruszenie aktem normatywnym prawa Unii Europejskiej rodzi odpowiedzialność odszkodowawczą. Chodzi zarówno o ustanowienie normy niezgodnej z prawem jednolitym UE, jak i nieprawidłowe wdrożenie dyrektywy lub decyzji ramowej. Spełnione jednak muszą być również pozostałe przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa oraz skoro pozwany ją kwestionuje wykazana wysokość szkody, czego powódka nie zrobiła.

Podkreślenia wymaga, iż powódka dochodziła zwrotu zapłaconego podatku akcyzowego na drodze postępowania administracyjnego, w toku postępowania toczącego się przed Naczelnikiem Urzędu Celnego w P. w oparciu o szczególną ustawę uchwaloną celem zwrotu nadpłaconego podatku akcyzowego tj. ustawę z dnia 9 maja 2008r. o zwrocie nadpłaty w podatku akcyzowym zapłaconym z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu

samochodu osobowego (Dz.U. z 2008 poz.118 nr.745). Jak wynikało z załączonego postanowienia tego organu z dnia 3 lutego 2006 roku wniosek E. L. miał zostać załatwiony do dnia 31 marca 2006 roku. Niemniej jednak powódka w toku niniejszego postępowania nie przedstawiła żadnych okoliczności wyjaśniających w jaki sposób zakończyło się postępowanie administracyjne, czy otrzymała ona zwrot podatku i jakiej kwocie, czy też wręcz przeciwnie odmówiono jej zwrotu podatku. Powyższa okoliczność uniemożliwiała również pozytywne rozstrzygnięcie o roszczeniu powódki, którego w tym kontekście nie wykazano ani co do zasady, ani co do wysokości.

W myśl przepisu art. 410 § 2 k.c., który w uzasadnieniu pozwu powódka również przytoczyła, świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie sposób twierdzić aby na skutek opublikowania wyroku ETS, odpadła podstawa prawna, w oparciu o którą pobrano od powódki podatek akcyzowy.

Ustawa z dnia 23 stycznia 2004 roku o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2004r., Nr 29, poz. 257) obowiązywała od dnia 1 marca 2004 roku do dnia 1 marca 2009 roku, a więc w dniu dokonania przez powódkę zapłaty podatku akcyzowego, tj. 29 listopada 2004 roku istniała podstawa prawna do pobrania tego podatku. Podstawa ta nie odpadła, a jedynie przestała istnieć na skutek uchylecia ustawy. Ponadto powódka mogła i domagała się zwrotu nadpłaconego podatku w trybie ustawy z dnia 9 maja 2008r. o zwrocie nadpłaty w podatku akcyzowym zapłaconym z tytułu nabycia wewnątrzwspólnotowego albo importu samochodu osobowego (Dz.U. z 2008 poz.118 nr.745) co wyklucza możliwość sięgnięcia przez nią do przepisów dotyczących bezpodstawnego wzbogacenia.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wykładnia przepisu prawa wspólnotowego, dokonana przez Trybunał w ramach kompetencji przyznanej mu w art. 234 WE, wyjaśnia i precyzuje w miarę potrzeb znaczenie oraz zakres tego przepisu, tak jak powinien lub powinien być rozumiany i stosowany od chwili jego wejścia w życie. Z powyższego wynika, że sądy mogą i powinny stosować taką wykładnię przepisu również do stosunków prawnych powstałych przed wydaniem wyroku w przedmiocie wniosku o dokonanie wykładni, jeżeli spełnione są wszystkie pozostałe przesłanki wszczęcia przed właściwym sądem postępowania w sprawie związanej ze stosowaniem takiego przepisu (zob. w szczególności wyroki: z dnia 2 lutego 1988 r. w sprawie 24/86 B., R.. str. 379, pkt 27; z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie C-415/93 Bosman, R.. str. I- (...), pkt 141 oraz z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-402/03 S. i B., Z. O.. str. I-199, pkt 50). Zatem jedynie w wyjątkowych przypadkach Trybunał, stosując ogólną zasadę pewności prawa leżącą u podstaw wspólnotowego porządku prawnego, może uznać, że należy ograniczyć ze skutkiem dla wszystkich zainteresowanych możliwość powoływania się na zinterpretowany przez niego przepis celem podważenia stosunków prawnych zawartych w dobrej wierze. W przedmiotowym wyroku ETS stwierdził, iż nie było podstaw ograniczenia skutku niniejszego wyroku w czasie.

Faktem powszechnie znanym jest, iż Polska przystąpiła do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 roku, a zatem w dniu opłacania przez powódkę podatku akcyzowego, Trakt Ustanawiający Wspólnotę Europejską (obecnie Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej) nie był częścią obowiązującego porządku prawnego. W konsekwencji istniała podstawa prawa do uiszczenia akcyzy, a w związku z tym świadczenie spełnione przez powódkę było należne.

Roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę (art. 442¹ k.c.).

Odnośnie podniesionego zarzutu przedawnienia podnieść należy, iż powódka pismem z dnia 22 stycznia 2006 roku wystąpiła do Urzędu Celnego w P. z wnioskiem o zwrot niesłusznie pobranego podatku akcyzowego. A zatem już wtedy wiedziała ona o szkodzie oraz o podmiocie obowiązany do jej naprawienia. W okolicznościach niniejszej sprawy roszczenie zatem uległo przedawnieniu najpóźniej w dniu 22 stycznia 2009 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 kpc w zw. z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 461).

Mając na względzie powyższe, Sąd na mocy art. 417§1 k.c. , 417§1¹ k.c. i art. 405 k.c. orzekł jak w sentencji pkt. 1 wyroku.